

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Potilasasiavastaava- ja sosiaaliasiavastaavalain tausta ja tavoitteet

27.5.2024

Taustaa lainsäädännön valmistelulle

- Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjaus sosiaali- ja potilasasiamiestoiminnan kehittämisestä → 2020 Tuomas Kumpulan selvitys
- Taustalla olleita keskeisiä kysymyksiä: riippumattomuuden turvaaminen, erityisesti potilasasiamiestoiminnan organisoinnin epäyhtenäisyys, em. liittyen myös kelpoisuusehtojen epäyhtenäisyys sekä palvelujen saatavuus
- Hv-alueuudistuksen ja sosiaali- ja terveystalouden uudelleen organisoitumisen tuomat erityiskysymykset

Taustaa Is-valmistelulle / selvityksen taustalla olleet kysymykset

- Potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnan käytännön toteutustavat tällä hetkellä ja nykytilan keskeiset haasteet
- Erityisesti terveydenhuollon osalta yksityisen ja julkisen terveydenhuollon erilaiset haasteet potilasasiamestetävään liittyen
- Potilas- ja sosiaaliasiamiestoiminnan yhteisten tehtäväkuvien tuomat mahdollisuudet ja haasteet
- näkemykset em. toimintojen järjestämisestä sote-uudistuksen yhteydessä ja ehdotukset ratkaisuiksi tavalla, joka huomioi potilas- ja asiakasturvallisuuden
- em. tehtävien riippumattomuuden turvaaminen ja riippumattomuuteen liittyvät näkökulmat eri organisoitumisvaihtoehdoissa ja ehdotukset ratkaisuiksi
- näkemykset em. tehtäviin liittyvistä osaamis- ja koulutusvaatimuksista ja ehdotukset ratkaisuiksi
- tehtäviin liittyvät kirjaamisen haasteet ja ehdotukset ratkaisuiksi

Keskeiset tavoitteet

- edistää potilaan sekä sosiaalihuollon ja varhaiskasvatuksen asiakkaan oikeuksien ja oikeusturvan toteutumista parantamalla potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toimintaedellytyksiä ja toiminnan laatua
- toiminnan yhdenmukaisuus ja synergiaedut → potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien palvelujen parempi laatu ja saatavuus
- Toiminnan laadun parantaminen säätämällä potilasasiavastaavien kelpoisuusvaatimuksista.
- Potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien riippumattomuuden ja puolueettomuuden turvaaminen järjestämällä toiminta erillään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen ja tuottamiseen liittyvistä tehtävistä.
- Edistää potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan yhtenäisten toimintatapojen ja toiminnan kehittämistä säätämällä toiminnan vastuuhenkilöstä
- Säätämällä potilasasiavastaavien ja sosiaaliasiavastaavien toiminnan asiakirjojen rekisterinpitäjästä ja henkilötietojen käsittelystä on tarkoitus saattaa sääntely vastaamaan perustuslain ja tietosuojasetuksen edellytyksiä ja turvata asiakkaiden ja potilaiden oikeusturvaa ja tietosuojaa.
- Omavalvonnan tukeminen

Miten on päästy liikkeelle?

- Itselle kantautunut hajanaisia kommentteja ennen kaikkea yksityisen terveydenhuollon puolelta, toiminnan vastuuhenkilön roolista sekä puolueettomuuden toteutumisesta
- Rekisteriin ja henkilötietojen käsittelyyn liittyen on myös ollut paljon pohdittavaa, onhan kyseessä kokonaan uusi asia
- Tärkeää käydä laajasti yhteistä keskustelua, lain säätämisvaiheessa myös hv-alueiden toiminnan rakentuminen oli vielä alkutekijöissään